

KEND DIT FRØUKRUDT – EN OPSAMLING OM BIOLOGI OG MEKANISK BEKÆMPELSE

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Frøukrudt kan være et stort problem i økologiske marker. På bedriften skal du vælge den rigtige strategi for bekæmpelse og tage hånd om ukrudtet.

Sædskifte, mekanisk ukrudtsbekæmpelse og biologiske træk som overvintring, rodtype, frøproduktion, fremspiring og spiringsdybde er nogle af de ting som du som landmand kan tage med i dine overvejelser når du lægger din strategi for forebyggelse og bekæmpelse af frøukrudt.

Frøukrudt kan være et stort problem i økologiske marker. På bedriften skal du vælge den rigtige strategi for bekæmpelse og tage hånd om ukrudtet.

Strategier for forebyggelse og bekæmpelse af frøukrudt kan tage udgangspunkt i:

- **Livscyklus og sædskifte.** Frøukrudt kan være sommer- og/eller vinterenårig hvilket betyder at planterne spirer frem forår, efterår eller på begge tidspunkter og på den måde følger afgrødernes vækst. Sædskiftet kan planlægges så der er en vekslen mellem vår- og vintersæd, sådan at arterne ikke opformeres.
- **Rodtype.** Arter med en kraftig pælerod kan være et større problem at bekæmpe mekanisk, fordi de kraftige rødder fæstner planten solidt i jorden.
- **Frøproduktion og frølevetid.** Nogle arter kan producere op til 20.000 frø pr. plante. Hvis frøene tilmed har en lang levetid i jorden er det vigtigt at minimere antallet af frø som ender i jordens frøpulje.
- **Spiredybde.** De fleste arter spirer fra en jorddybde på højst 5-6 cm. Dette har betydning for hvor dybt der skal blindharves. Ofte blindharves der i en dybde på 2 cm, men det rammer ikke nødvendigvis alle arter.

På alle arter i tabellen har blindharvning og til dels ukrudtsharvning og radrensning en god effekt. Derfor anbefales det altid at gennemføre minimum én blindharvning, hvis du har store problemer med frøukrudt.

Blindharvning er en billig og effektiv ukrudtsbekæmpelse, når det udføres rigtigt. Ved blindharvning 3-6 dage efter såning kan der opnås størst effekt ved at ramme ukrudtet lige inden det spirer frem. De små ukrudtsspirer er meget følsomme overfor mekanisk påvirkning lige før de bryder jordoverfladen. Det næstbedste er at ramme ukrudtet på kimbladsstadiet og en begrænset effekt opnås når ukrudtet får løvblade. Som det fremgår af skemaet spirer langt de fleste arter fra en jorddybde på højst 5-6 cm, derfor er blindharvning i ca. 2 cm dybde ikke nødvendigvis tilstrækkeligt. Se uddybende i vejledning om ukrudtsharvning.

I vedhæftede tabel findes information om 32 frøukrudsarters biologi, mulighed for bekæmpelse.

Tabellen indeholder information om **påvirkning af udbyttet, effekt af blindharvning, effekt af ukrudtsharvning, behov for radrensning, aggressivitet, overvintring, kimblad størrelse, rodtype, plantehøjde, frøproduktion, frølevetid, spiredybde, spiretemperatur og fremspiring.**

Tabellen kan printes ud og er lige til at tage med eller hænge op. Den digitale version indeholder links til Planteværn Online hvor der også er billeder af arterne.

Tabel 1.

Tabellen viser en række frøukrudsarter med karakteristika og muligheder for mekanisk bekæmpelse. Tabellen er lavet i sådan et format at det er muligt at printe ud. Skemaet vil løbende blive opdateret når der opnås ny viden.

Agerkål og agersennep er olieplanter og de olieholdige frø har en levetid i jorden på op til 100 år. Med en frøproduktion på op til 20.000 frø pr. plante er det vigtigt at undgå frøspredning og dermed undgå en opformering i marken. Begge arter er sommerannuelle og vil derfor fremmes ved dyrkning af meget vårsæd.

Kamille er en anden aggressiv art, som har stor frøproduktion og kan give kraftige planter. Med en frøproduktion på op til 34.000 frø pr. plante og en livscyklus som både kan fremspire forår og efterår, er kamille svær at kontrollere med sædskiftet.

Hanekro og pileurter (herunder bleg pileurt, fersken pileurt og snerlepileurt) er alle sommerannuelle og har en lang fremspiringsperiode fra marts-september. Dyrkning af vintersæd i sædskiftet vil kunne reducere forekomsten, fordi der ikke er mulighed for fremspiring og frøsætning.

Hvidmelet gåsefod kan blive en stor plante med kraftig rod og danne helt op til 20.000 frø pr. plante. Frøene har en lang holdbarhed i jorden (op til 10 år) og er i stand til at spire frem og trives under tørre forhold. Den lange fremspiringsperiode (marts-august) betyder, at selvom planten er følsom overfor blindharvning, så kan fremspiringen være så sen at den ikke rammes.

Burresnerre og kornblomst er begge tabsvoldende og især burresnerre generende for høsten. Begge producerer en moderat mængde frø uden speciel lang levetid i jorden. Fælles er at de er både sommer- og vinter annuelle og dette besværliggør bekæmpelse selv med et vekslende sædskifte. Der er en lille effekt af blindharvning og ingen effekt af ukrudtsharvning.

Gulurt er en aggressiv art med stor frøproduktion og kraftige planter. Planten vokser hurtigt på især sandede jorde og opformeres ved dyrkning af vårsæd. Kan kontrolleres med vintersæd (specielt vinterrug) i sædskiftet og flerårigt kløvergræs. Der kan opnås effekt af mekanisk bekæmpelse, hvis det udføres inden planterne bliver for store og kraftige.